KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.10.2014 r.
COM(2014) 676 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Ogólna ocena skutków gospodarczych wymogów ujawniania informacji w podziale na poszczególne państwa, ustanowionych w art. 89 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Ogólna ocena skutków gospodarczych wymogów ujawniania informacji w podziale na poszczególne państwa, ustanowionych w art. 89 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.

I. Wprowadzenie

W art. 89 dyrektywy 2013/36/UE[1] („dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych") ustanowiono nowy obowiązek w zakresie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa nakładany na banki i firmy inwestycyjne („instytucje"). Instytucje będą zobowiązane do corocznego przekazywania, w podziale na poszczególne państwa, w których mają siedzibę, danych dotyczących: a) ich nazwy (nazw), charakteru działalności oraz lokalizacji geograficznej; b) obrotu, c) liczby pracowników, d) zysku lub straty przed opodatkowaniem, e) podatku od zysku lub straty oraz f) otrzymanych dotacji publicznych.

Instytucje są zobowiązane do przekazywania danych wskazanych w lit. a), b) i c) od dnia 1 lipca 2014 r. W odniesieniu do danych, o których mowa w lit. d), e) i f), przewiduje się specjalną procedurę: w fazie wstępnej jedynie 14 najważniejszych instytucji europejskich[2] („unijne globalne instytucje o znaczeniu systemowym") musiało w sposób poufny przekazać Komisji te dane. Termin przedłożenia tych początkowych poufnych sprawozdań wyznaczono na 1 lipca 2014 r. i został on dotrzymany przez wszystkie 14 unijnych globalnych instytucji o znaczeniu systemowym. Na kolejnym etapie, czyli od dnia 1 stycznia 2015 r., wszystkie instytucje, które są objęte przepisami art. 89 („instytucje sprawozdające"), są zobowiązane do ujawniania wszystkich informacji określonych w art. 89, chyba że Komisja zdecyduje o odroczeniu obowiązku w zakresie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa.

Zgodnie z art. 89 do dnia 31 grudnia 2014 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z potencjalnych negatywnych skutków gospodarczych publicznego ujawnienia informacji w podziale na poszczególne państwa. Komisja, po konsultacji z odpowiednio EUNB, EIOPA i ESMA, jest proszona o dokonanie ogólnej oceny dotyczącej takich skutków, w tym skutków dla konkurencyjności, inwestycji i dostępności kredytów oraz stabilności systemu finansowego. Zgodnie z art. 89 w przypadku zidentyfikowania znacznych negatywnych skutków Komisja rozważy przedstawienie wniosku dotyczącego zmiany obowiązków w zakresie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa i może odroczyć stosowanie tych obowiązków.

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE. Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338.

[2] Tzw. globalne instytucje o znaczeniu systemowym posiadające zezwolenie w Unii, określone na szczeblu międzynarodowym, aktualizacja określonej przez Radę Stabilności Finansowej grupy globalnych banków o znaczeniu systemowym z dnia 1 listopada 2012 r. jest dostępna na następującej stronie internetowej:http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_121031ac.pdf..

Głównym celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie przez Komisję oceny, czy sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa prowadzi do znacznych negatywnych skutków gospodarczych.

W drodze otwartego zaproszenia do składania ofert[3] Komisja udzieliła zewnętrznemu wykonawcy zamówienie dotyczące przeprowadzenia badania dotyczącego możliwych pozytywnych i negatywnych skutków sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa. Przeprowadzone przez zewnętrznego wykonawcę badanie obejmowało ankietę wśród zainteresowanych podmiotów[4] oraz analizę ekonometryczną („analiza ekonometryczna")[5]. Komisja przeprowadziła konsultacje z EUNB, EIOPA i ESMA. Skonsultowała się również bezpośrednio z zainteresowanymi stronami, w tym m.in. z 14 unijnymi globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym[6] oraz kilkoma organizacjami społeczeństwa obywatelskiego zainteresowanymi tą kwestią. Komisja zorganizowała publiczne konsultacje[7] oraz imprezę informacyjną[8]. Wszystkie zainteresowane strony miały zatem wystarczająco dużo okazji do wyrażenia swoich poglądów. Na tej podstawie Komisja dokonała oceny potencjalnych skutków gospodarczych sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa.

II. Kontekst

Według motywu 52 dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych „zwiększona przejrzystość w odniesieniu do działalności instytucji, a w szczególności w odniesieniu do wypracowanych zysków, zapłaconych podatków i otrzymanych dotacji, ma podstawowe znaczenie dla odzyskania zaufania obywateli Unii do sektora finansowego. Obowiązkowa sprawozdawczość w tej dziedzinie może być zatem uznawana za ważny element korporacyjnej odpowiedzialności instytucji przed zainteresowanymi stronami i społeczeństwem.". Sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa ułatwi zainteresowanym stronom zrozumienie struktur grup, charakteru ich działalności i lokalizacji geograficznej. Ponadto sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa powinna pomóc w ustaleniu, czy podatki są płacone tam, gdzie faktycznie prowadzona jest działalność gospodarcza. Ujawnianie informacji i przejrzystość są postrzegane jako kluczowe narzędzia regulacyjne, które pomagają zadbać o to, by przedsiębiorstwa skuteczne wywiązywały się ze swoich obowiązków i mogły być rozliczane ze strategie biznesowych, którymi się kierują.

---

[3] Przetarg nr ref. MARKT/2013/205/F.

[4] Przeprowadzono konsultacje z szeregiem zainteresowanych stron, w tym z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, rządami, organami regulacyjnymi, bankami i stowarzyszeniami handlowymi.

[5] Z badaniem przeprowadzonym przez zewnętrznego wykonawcę można się zapoznać na stronie: http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm

[6] Streszczenie wyników konsultacji z 14 unijnymi globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym jest dostępne na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm

[7] Opinie wyrażone podczas konsultacji publicznych znajdują się na stronie: http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2014/country-by-country-crd4/contributions_en.htm

[8] Impreza informacyjna odbyła się w dniu 2 października 2014 r. Uczestnicy reprezentowali różne grupy zainteresowanych stron. Streszczenie dyskusji można znaleźć na stronie: http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm#240711

Nowe obowiązki w zakresie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa należy rozpatrywać w kontekście niedawnego kryzysu finansowego, który spowodował konieczność udzielenia wsparcia publicznego na bezprecedensową skalę w celu przywrócenia stabilności finansowej i wyraźny spadek zaufania obywateli do sektora finansowego. Doprowadziło to do znacznych nacisków na banki, aby wykazały się większą rozliczalnością i przejrzystością w relacjach z obywatelami.

Niezależnie od kryzysu finansowego przedsiębiorstwa coraz częściej wzywa się do wzięcia odpowiedzialności za swój wpływ na społeczeństwo, a wkład, jaki przedsiębiorstwa wnoszą w postaci podatków, jest w coraz większym stopniu postrzegany jako element ich społecznej odpowiedzialności. Zwiększyło to potrzebę większej przejrzystości w zakresie spraw podatkowych dużych przedsiębiorstw, w szczególności w przypadkach, gdy prowadzą one działalność transgraniczną na dużą skalę.

III. Ocena skutków gospodarczych sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa

Większość zainteresowanych stron spodziewa się, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa będzie miała pozytywny wpływ na przejrzystość i rozliczalność sektora finansowego w Europie, a także zaufanie obywateli do tego sektora[9]. Różne grupy zainteresowanych stron uznały jednak, że dodatkowe wytyczne na temat dokładnej treści danych, które mają być przekazywane, poprawiłyby przejrzystość i spójność, zmniejszyłyby ryzyko błędnej interpretacji danych oraz ograniczyłyby obciążenie administracyjne.

Poniżej zbadano potencjalne skutki gospodarcze sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa, w szczególności dla konkurencyjności, inwestycji i dostępności kredytów oraz stabilności systemu finansowego. Wyniki odzwierciedlają informacje zwrotne otrzymane od zainteresowanych stron w ramach ankiet przeprowadzonych przez Komisję i wykonawcę zewnętrznego, a także w ramach konsultacji publicznych i imprezy informacyjnej, a także wyniki analizy ekonometrycznej.

A. Wpływ na konkurencyjność

Większość zainteresowanych stron uważa, że obowiązek w zakresie sprawozdawczości nie będzie miał negatywnego wpływu na konkurencyjność instytucji sprawozdających[10]. Niemniej jednak niektóre zainteresowane strony twierdzą, że brak równych warunków działania na poziomie globalnym spowoduje, że instytucje sprawozdające będą w gorszej sytuacji w stosunku do instytucji, wobec których nie ma zastosowania obowiązek w zakresie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa. Będzie to wynikało z ponoszonych przez nie dodatkowych kosztów i dodatkowego obciążenia administracyjnego, a także z faktu,

[9] Zob. streszczenie dyskusji podczas imprezy informacyjnej, odpowiedzi uzyskane w ramach konsultacji publicznych i sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 87, 91 i 145–147.

[10] Zob. streszczenie dyskusji podczas imprezy informacyjnej, odpowiedzi uzyskane w ramach publicznych konsultacji, odpowiedzi uzyskane w ramach konsultacji z globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym oraz sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 139.

że przekazane przez nie dane będą podlegać publicznej kontroli oraz z obowiązku przedstawiania bardziej konkretnych informacji handlowych niż ich konkurenci nieobjęci obowiązkiem w zakresie sprawozdawczości. Strony te, które stanowią mniejszość, są przekonane, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa będzie miała negatywny wpływ na konkurencyjność, mimo iż spodziewają się, że zasadniczo ten negatywny wpływ nie będzie znaczący.

Inne zainteresowane strony oczekują, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa będzie miała pozytywny wpływ na konkurencyjność instytucji sprawozdających. Sugerowano, że zwiększenie przejrzystości i rozliczalności wynikające ze sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa zachęci instytucje sprawozdające do lepszego uwzględniania szeregu rodzajów ryzyka wynikających z ich wewnętrznej organizacji i działalności. W ten sposób zwiększenie przejrzystości będzie służyć nie tylko wykryciu ewentualnych problemów, ale także ich uniknięciu. Może zatem przyczynić się do zmniejszenia zagrożeń wiążących się ze skandalami, które mogłyby być szkodliwe dla reputacji instytucji, a także dla zaufania konsumentów i inwestorów, oraz do przywrócenia zaufania obywateli do sektora usług finansowych w UE. Zainteresowane strony uważają również, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa może przyciągnąć inwestorów i klientów, którym zależy na zwiększonej przejrzystości, co z kolei może prowadzić do przewagi konkurencyjnej dla instytucji sprawozdających.

Koszt wywiązywania się z obowiązku sprawozdawczego w podziale na poszczególne państwa najprawdopodobniej będzie ściśle proporcjonalny do skali i międzynarodowego wymiaru działalności instytucji sprawozdających. Instytucje sprawozdające, zwłaszcza grupy międzynarodowe, prawdopodobnie posiadają już zaawansowane systemy gromadzenia danych. Koszty wywiązywania się z obowiązku sprawozdawczego w podziale na poszczególne państwa nie powinny być zatem znaczące[11].

Informacje ujawniane w ramach sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa nie wydają się być objęte tajemnicą handlową. Zakres informacji ujawnianych w ramach sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa nie jest wystarczający, by zainteresowane strony uzyskały szczegółowy wgląd w strategie handlowe instytucji sprawozdających. Co najmniej 3 unijne globalne instytucje o znaczeniu systemowym opublikowały już dobrowolnie dane w podziale na poszczególne państwa, bez obaw co do ujawniania poufnych informacji handlowych lub innego niekorzystnego wpływu na konkurencję.

Z analizy ekonometrycznej wynika, że poprawa jakości ujawniania danych, która jest głównym celem sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa, wiąże się z ograniczeniem możliwości ukrywania prawdziwych wyników (zarządzania zyskami) przez instytucje sprawozdające. Z badania wynika, że wzrost o jeden punkt poziomu ujawniania (przy złożonym wskaźniku skali od 0 do 52) zmniejsza prawdopodobieństwo zarządzania zyskami o 3,5 % w próbie banków poddanych badaniu[12].

[11] Więcej informacji znajduje się w sprawozdaniu zewnętrznego wykonawcy na stronie 97 i w streszczeniu odpowiedzi uzyskanych w ramach konsultacji z globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym.

[12] Sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 73-83 i 84-85.

Chociaż analiza ekonometryczna nie uwzględnia wpływu na konkurencyjność bezpośrednio, przegląd literatury na ten temat wskazuje, że zwiększenie poziomu ujawniania mogłoby doprowadzić do wzrostu konkurencyjności banków (przykładowo ze względu na to, że skutkowałoby zmniejszeniem asymetrii informacji, ułatwieniem alokacji zasobów i zwiększeniem zaufania). Z badania wynika, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa nie wywrze negatywnych skutków na konkurencję.

Niektóre zainteresowane strony spodziewają się, że obowiązki w zakresie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa wpłyną na efektywną stawkę podatku nakładanego na banki. Sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa nie jest sama w sobie środkiem podatkowym, ale środkiem służącym zwiększeniu przejrzystości i odpowiedzialności przedsiębiorstw. Nie będzie miała bezpośredniego wpływu na stawkę podatku nakładanego na instytucje sprawozdające. Jakiekolwiek zwiększenie efektywnego opodatkowania będzie jedynie skutkiem pośrednim. Bardzo trudno jest przewidzieć prawdopodobieństwo wzrostu (efektywnych) stawek podatku pośrednio wynikających ze sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa. Byłoby to uzależnione od różnych czynników, takich jak obecne podejście instytucji do kwestii podatkowych, reakcja władz na ujawnienie informacji dotyczących wszystkich płatności podatkowych w podziale na poszczególne państwa i reakcja opinii publicznej na opublikowane dane. Nawet jeżeli instytucja sprawozdająca zmieni swoje podejście podatkowe, nadal trudno będzie określić, czy było to pośrednim skutkiem sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa, lub raczej wynikało z innych zmian w tej dziedzinie. Zwiększenie stawki podatku mogłoby mieć także pozytywny wpływ na konkurencję, ponieważ mogłoby przyczynić się do wyrównania szans mniejszych instytucji, które nie prowadzą działalności transgranicznej. Ogólnie rzecz biorąc, łączny wpływ gospodarczy jakiegokolwiek zwiększenia efektywnej stawki podatku byłby bardzo trudny do oszacowania i zależałby od różnych wyników[13]. Podczas gdy do niekorzystnych skutków należałoby zmniejszenie działalności gospodarczej jednostki sprawozdającej, można się spodziewać czynników kompensujących te skutki, takich jak dostępność dodatkowych wpływów na potrzeby wydatków rządowych, które mogą przynieść korzyści dla społeczeństwa i całej gospodarki, czy zwiększenie zaufania społeczeństwa.

B. Wpływ na inwestycje

Zainteresowane strony zapytano o wpływ, jaki sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa, może mieć na inwestycje dokonywane w instytucjach sprawozdających i przez te instytucje[14].

W odniesieniu do pytania pierwszego, a mianowicie wpływu sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa na inwestycje w instytucjach sprawozdających, większość zainteresowanych stron spodziewa się, że pozostanie ona bez wpływu na te inwestycje. Zainteresowane strony uważają, że decyzje inwestycyjne są podejmowane w oparciu o czynniki inne niż dane, które muszą być ujawniane na podstawie art. 89, oraz że decyzje inwestycyjne są podyktowane potencjalnymi korzyściami gospodarczymi, a nie ujawnianymi informacjami. Zauważono również, że instytucje, które starają się o finansowanie na rynkach

[13] Więcej informacji znajduje się w sprawozdaniu opracowanym przez zewnętrznego wykonawcę, s. 93–96.

[14] Zob. streszczenie dyskusji podczas imprezy informacyjnej, odpowiedzi uzyskane w ramach publicznych konsultacji, odpowiedzi uzyskane w ramach konsultacji z globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym oraz sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 140-141.

kapitałowych, już teraz muszą dostarczać bardziej szczegółowe informacje, niż jest to wymagane na mocy art. 89.

Wyrażane są jednak pewne obawy, że w indywidualnych przypadkach ujawniane dane mogą niekorzystnie wpłynąć na atrakcyjność instytucji na rynku kapitałowym, jeżeli dane te zostaną źle zrozumiane lub będę negatywnie postrzegane przez opinię publiczną. Ponadto niektóre zainteresowane strony twierdzą, że wprowadzenie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa może powodować wątpliwości co do równych warunków działania oraz że dodatkowe wymogi dotyczące ujawniania informacji mogą zmniejszać atrakcyjność UE jako miejsca inwestycji (ze względu na związane z nimi obciążenie administracyjne i koszty). Większość zainteresowanych stron zgadza się jednak, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa nie wpłynie na gotowość instytucji sprawozdających do pozostania w UE.

Niektóre zainteresowane strony spodziewają się pozytywnego wpływu na inwestycje w instytucjach sprawozdających. Twierdzą one, że można zaobserwować rosnące zapotrzebowanie ze strony inwestorów na bardziej przejrzyste i bardziej wiarygodne (lub bardziej kompleksowe) dane dotyczące spółek, w które inwestują. Ujawnianie informacji zapewni inwestorom solidniejszą podstawę do podejmowania rozważnych decyzji inwestycyjnych i zwiększy ich zdolność do wymagania od banków rozliczalności. Przejrzystość, w tym sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa, pomogłyby inwestorom identyfikować czynniki ryzyka i nieprawidłowości finansowe i doprowadziłyby do lepszego zarządzania ryzykiem przez instytucje. W ten sposób zwiększyłaby się stabilność sektora bankowego, a co za tym idzie – jego atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów. Stwierdzono także, że przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych inwestorzy w coraz większym stopniu uwzględniają takie czynniki jak stabilność i przejrzystość oraz że ujawnienie danych może przyciągnąć więcej inwestycji ze strony odpowiedzialnych społecznie inwestorów.

W odniesieniu do pytania drugiego, a mianowicie wpływu sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa na inwestycje dokonywane przez instytucje sprawozdające, zdecydowana większość zainteresowanych stron uważa, że pozostanie ona bez wpływu na te inwestycje.

Z analizy ekonometrycznej wynika, że jest mało prawdopodobne, aby sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa miała negatywny wpływ na inwestycje. Wręcz przeciwnie, stwierdzono, że jeden dodatkowy punkt wskaźnika ujawniania obniża efektywny koszt kapitału własnego o 0,2 % punktu. W związku z tym poprawa jakości ujawniania danych, postrzegana przez rynki kapitałowe jako wynik sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa, może prowadzić do obniżenia kosztu kapitału własnego banków. Może się to przekładać na niższe oprocentowanie kredytów i umożliwić przedsiębiorstwom inwestowanie w swoją działalność i rozwój[15].

Przegląd literatury wskazuje również, że ogólna poprawa ujawnienia danych wiąże się z lepszymi wynikami przedsiębiorstwa na rynkach kapitałowych, takimi jak niższe koszty kapitału własnego, ze względu na niższy poziom asymetrii informacji i niższe koszty

[15] Sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 46-55 i 84-85.

pośrednictwa. Obniżenie kosztów kapitału własnego wiąże się ze zwiększeniem inwestycji sektora zarówno finansowego, jak i niefinansowego.

C. Wpływ na dostępność kredytów

Zainteresowane strony zapytano o wpływ sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa na udzielanie kredytów instytucjom sprawozdającym i na udzielanie kredytów przez te instytucje[16].

W odniesieniu do pytania pierwszego, a mianowicie wpływu sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa na udzielanie kredytów instytucjom sprawozdającym, zdecydowana większość zainteresowanych stron uważa, że pozostanie ona bez wpływu na ich udzielanie.

Niewielka mniejszość zainteresowanych stron wyraża zaniepokojenie, że sprawozdawczość ta może mieć negatywny wpływ na udzielanie kredytów tym instytucjom. Argumentują one, że ujawniane informacje mogłyby zostać źle zrozumiane i prowadzić do negatywnych nastrojów. W szczególności w odniesieniu do informacji o dotacjach publicznych jedna z zainteresowanych stron twierdzi, że mogłoby to prowadzić do postrzegania banku jako podtrzymywanego przez państwo, co prowadziłoby do zwiększenia kosztów finansowania na rynku międzybankowym.

Inni zainteresowane strony spodziewają się natomiast pozytywnego wpływu ujawniania informacji. W dużej mierze zgodnie z uwagami dotyczącymi wpływu na inwestycje twierdzi się, że większa przejrzystość może zwiększyć zaufanie do instytucji sprawozdających oraz że doprowadzi do lepszego zrozumienia ryzyka, na jakie przedsiębiorstwo jest narażone, a tym samym do lepszego zarządzania ryzykiem i niższych poziomów ryzyka w dłuższej perspektywie.

W odniesieniu do pytania drugiego, a mianowicie wpływu sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa na udzielanie kredytów przez instytucje sprawozdające, zainteresowane strony ogólnie zgadzają się, że sprawozdawczość ta pozostanie bez wpływu zarówno na udzielanie kredytów przez te instytucje, jak i na cenę lub jakość kredytów dostępnych dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Ekonometryczne wyniki sugerują, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa najprawdopodobniej nie wywrze negatywnego wpływu na zdolność banków do uzyskania dostępu do rynków kapitałowych. Wręcz przeciwnie, wyniki sugerują, że jeden dodatkowy punkt wskaźnika ujawnienia obniża efektywny koszt kapitału własnego o 0,2 % punktu. W związku z tym poprawa jakości ujawniania danych będąca wynikiem sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa może nawet mieć niewielki wpływ na zmniejszenie kosztu kapitału własnego banków, a korzyści te mogą zostać przeniesione na sektor przedsiębiorstw niefinansowych i gospodarstwa domowe w postaci niższych stóp procentowych[17].

[16] Zob. streszczenie dyskusji podczas imprezy informacyjnej, odpowiedzi uzyskane w ramach publicznych konsultacji, odpowiedzi uzyskane w ramach konsultacji z globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym oraz sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 142-143.

[17] Sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 46-55 i 84-85.

Przegląd literatury wskazuje, że niższe stopy oprocentowania stosowane przez banki również mogą przyczynić się do zwiększenia dostępności kredytów, gdyż banki, korzystając z wyższych marż, są bardziej skłonne do zwiększenia podaży kredytów.

D. Wpływ na stabilność systemu finansowego

Większość zainteresowanych stron[18] zgadza się, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa pozostanie bez wpływu na stabilność systemu finansowego. Zainteresowane strony wskazują, że nawet jeśli istnieje możliwość wystąpienia zakłóceń równowagi w odniesieniu do poszczególnych przedsiębiorstw, nie miałoby to wpływu na cały sektor. Zwracają one również uwagę na fakt, że zakłócenia równowagi wynikają z wielu przyczyn, oraz że nie byłoby możliwe zidentyfikowanie takich zakłóceń wynikających wyłącznie z ujawniania informacji na podstawie art. 89. Jedna zainteresowana strona zauważyła, że istnieje pewne ryzyko, że ujawniane informacje mogą wpłynąć na postrzeganie sektora, ale wpływ ten nie ma być znaczący.

Jedynie niewielka część zainteresowanych stron nie zgadza się z tą opinią i wskazuje na przykład, że ujawnienie szczegółowych informacji dotyczących sytuacji podatkowej banku może mieć wpływ na pożyczki międzybankowe, bądź wskazuje na ryzyko niezrozumienia danych przez opinię publiczną spowodowane niespójnym stosowaniem i różnymi interpretacjami. Zainteresowane strony nie twierdzą jednak, że negatywne skutki byłyby znaczące.

Natomiast kilka zainteresowanych stron spodziewa się pozytywnego wpływu sprawozdawczości, stwierdzając między innymi, że zwiększenie ujawniania danych umożliwiłoby inwestorom i innym zainteresowanym stronom lepiej zrozumieć sposób funkcjonowania sektora finansowego, jak również jego struktury własności, przyczyniłoby się do lepszego zarządzania ryzykiem i zwiększenia stabilności, a także do zwiększenia zaufania i zmniejszenia niestabilności rynku.

Z analizy ekonometrycznej wynika, że poprawa jakości ujawniania danych może mieć pozytywny wpływ na jakość rachunkowości. Wyniki wskazują, że zwiększenie wskaźnika ujawniania danych o 1 zwiększa dokładność prognoz analityków o 0,49 % punktu[19] i zmniejsza prawdopodobieństwo zarządzania zyskami o 3,5 %[20]. Oznacza to, że po wdrożeniu sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa informacje dostarczane przez instytucje finansowe mogłyby stać się bardziej zrozumiałe dla zewnętrznych zainteresowanych stron, a także lepiej odzwierciedlałyby rzeczywistą sytuację danej instytucji. Mogłoby to skutkować zmniejszeniem zakłóceń równowagi i zwiększeniem stabilności finansowej.

[18] Zob. streszczenie dyskusji podczas imprezy informacyjnej, odpowiedzi uzyskane w ramach publicznych konsultacji, odpowiedzi uzyskane w ramach konsultacji z globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym oraz sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 144.

[19] Sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 64-72 i 84-85.

[20] Sprawozdanie zewnętrznego wykonawcy, s. 73-83 i 84-85.

Przegląd literatury sugeruje również, że ujawnianie informacji przez bank może mieć pozytywny wpływ na stabilność finansową, ponieważ może częściowo rozwiązać problemy związane z asymetrią informacji, ułatwić monitorowanie instytucji i poprawić zarządzanie.

E. Ocena

Z uwagi na to, że przepisy w zakresie sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa nie zostały jeszcze w pełni wprowadzone w życie, niniejsza ocena zasadniczo dotyczy przyszłości – zgodnie z art. 89 dyrektywa 2013/36/UE – a jej celem było ustalenie, czy sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa miałaby znaczące negatywne skutki gospodarcze.

Oczekuje się, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa będzie miała pozytywny wpływ na przejrzystość i rozliczalność sektora finansowego w Europie, a także zaufanie obywateli do tego sektora. Niemniej jednak sugeruje się, że dla celów przejrzystości korzystne byłoby opracowanie dodatkowych wytycznych dotyczących informacji, które mają być przekazywane, oraz spójne wdrażanie w państwach członkowskich.

Z całościowego przeglądu opinii zainteresowanych stron wynika, że sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa nie będzie miała znaczących skutków dla konkurencyjności, inwestycji i dostępności kredytów oraz stabilności systemu finansowego. Przeciwnicy tego rodzaju sprawozdawczości wskazują głównie na niezrozumienie danych przez opinię publiczną oraz zwiększenie obciążenia administracyjnego. Jej zwolennicy przedstawiają szereg pozytywnych skutków: inwestorzy będą mogli dokonywać bardziej świadomych decyzji inwestycyjnych oraz zwiększy się ich zdolność do wymagania od banków rozliczalności. Sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa doprowadzi do lepszego zarządzania ryzykiem w instytucjach sprawozdających, zmniejszając w ten sposób ryzyko skandali i zwiększając stabilność w sektorze finansowym. Sprawozdawczość ta będzie przyciągać inwestorów i klientów, którzy cenią zwiększoną przejrzystość, i zasadniczo doprowadzi do zwiększenia zaufania do europejskiego sektora finansowego.

Z analizy ekonometrycznej wynika, że poprawa jakości ujawniania danych – co jest głównym celem sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa – przyniesie szereg pozytywnych skutków. Zwiększenie jakości ujawniania danych może prowadzić do zmniejszenia kosztu kapitału własnego, na czym mogą skorzystać przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe w postaci niższych stóp procentowych, i tym samym być korzystne dla dostępności kredytów i inwestycji. Może to również utrudnić instytucjom sprawozdającym ukrywanie swoich prawdziwych wyników (zarządzanie zyskami) oraz zwiększyć jakość rachunkowości, co mogłyby skutkować większą konkurencyjnością i stabilnością finansową.

Według oceny Komisji, w szczególności na podstawie wyników badania i opinii wyrażonych przez zainteresowane strony oczekuje się, że publiczna sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa na podstawie art. 89 dyrektywy 2013/36/UE nie będzie miała znaczących negatywnych skutków gospodarczych, w szczególności dla konkurencyjności, inwestycji i dostępności kredytów oraz stabilności systemu finansowego.

Wręcz przeciwnie, wydaje się, że mogą wystąpić pewne niewielkie pozytywne skutki. Informacje zwrotne od zainteresowanych stron i analiza pierwszego zestawu poufnych informacji wskazują, że korzystne skutki art. 89 mogłyby zostać zwiększone poprzez rozwiązanie pewnych kwestii związanych ze stosowaniem tego przepisu.

IV. Wniosek

Na tym etapie oczekuje się, że publiczna sprawozdawczość w podziale na poszczególne państwa na podstawie art. 89 dyrektywa 2013/36/UE nie będzie miała znaczących negatywnych skutków gospodarczych, w szczególności dla konkurencyjności, inwestycji i dostępności kredytów oraz stabilności systemu finansowego. Wręcz przeciwnie, wydaje się, że sprawozdawczość ta może przynieść pewne niewielkie pozytywne skutki; jednak korzystne skutki art. 89 mogłyby zostać zwiększone poprzez rozwiązanie pewnych kwestii związanych ze stosowaniem tego przepisu.

Komisja uważa, że z uwagi na brak znaczących negatywnych skutków publicznej sprawozdawczości w podziale na poszczególne państwa, obowiązki wynikające z art. 89 dyrektywy 2013/36/UE nie powinny zostać odroczone i powinny mieć zastosowanie w pełni, jak przewidziano, od dnia 1 stycznia 2015 r.